

පියල් මල්ලවආරච්චි

කෙනෙකුගේ වියෝව තවකෙකුට දැරිය නොහැකි වේදනාවක් බව සැඟවිය. තමන් ලකිණම ඇසුර කල අයකුගේ වෙන්වීම නම් එම වේදනාව වඩාත් තදින්ම දැනෙනු ඇත. එය මනුෂ්‍යය ස්වභාවයයි. කලාලෝලි රසික රසික රසිකාවියන් ලෙස ගණනකගේ හෙත් අත කැපුම් රදවමින් පසුගියදා අප අතරින් වියෝ-වුනු ඇන්ටන් ජුඩ් නම් කලාකරුවා එයට කදිම

එම ලිපියේ එක් තැනක මඛ විසින් සඳහන් කර තිබූ "සංවිධායකයන් කලාකරුවන්ගේ අයිතිකාරයෝ වෙති" යන ප්‍රකාශය එක් අනෙකින් අසනයය නොවේ. මන්ද යත් මවුන් මෙරටට ආගන්තුකින් බැවින් මවුනට මෙරටේදී භාවනාලික මෙන් අයිතිකාරවකු සිටිය යුතුය. මවුන් වෙනුවෙන් වගකීමක් බාර ගැනීමට යමෙකු සිටිය යුතුය. මවුන් වෙනුවෙන් වගකීමක් බාර ගැනීමට යමෙකු සිටිය යුතුය. කලාකරුවන් මෙරටට ගෙන්වනු බෙහි සංවිධායකයා හෝ සංවිධානය වගකීමක්

කර තිබුණු බව මඛ නොදන්නවා විය හැකිය. මෙල්බර්න්, සිඩ්නි, බ්‍රිස්බේන් යන නගරයන්හි නාට්‍යය දර්ශන තුනක් සංවිධානය කර තිබූ අතර මෙරට සිටි තැරැම්ම සඳහා සංචාරයක් කිහිපයක්ද මවුන් වෙනුවෙන් සංවිධානය කර තිබුණි. මෙහිදී මඛට මතක් කළ යුත්තේ එය නොවේ. මෙම ප්‍රසංගයට දෙමසකට පමණ පෙර සිට මෙම ප්‍රසංගය ගැනත් ප්‍රසංගය සමඟ මෙහි පැමිණි සියළුම කලාකරුවන් ගැනත් සියළුම විදුහල් හා මුද්‍රිත මාධ්‍යය මගින් ප්‍රචාරය කර තිබුණු බව හොරහසයි. මඛට මවුන් මඛ හිටපට

කෙසේ වෙතත් එම ලිපියේගේ ඇතිවී, පාසල් කාලයේ මතුරු මතුරයන් මා පෙර කී ලෙස එම කණ්ඩායම මෙරටට පැමිණීමටත් කලින් මවුන් හමුවීමට අවස්ථාවන් සඳහාගෙන තිබුණු බව මඛට මතක් කළ යුතුය.

ශ්‍රීනාන් මහතාණයි, මඛ ලිපියෙන් එක් තැනක මෙසේ සඳහන්ව තිබිණි. "විවිධ සංචාර සඳහා මෙරටට පැමිණෙන කලාකරුවන්ට පිටත් වන්නට සිදුවන්නේ ප්‍රාණ ඇපකරුවන්ගේය. කලාකර-වන්ට තමන් කැමති කිසිවක් කරන්නට යන්නමින්

සෑම කලාකරුවෙකුට ප්‍රාණ ඇපකරුවෙකු ද ? ශ්‍රීනාන් මද්දමගේ ට පිළිතුරක්.....

තිදසුනකි. මනු වීමක ගායකයෙකි, තවත් විටක මිනිස් සිත් නාසයයෙන් කුල්මත් කළ විකට නළුයෙකි. ලෙස සංඛ්‍යාත ගණනක් රසික රසිකාවියන්ගේ හෙත් සිත් බැඳගත් අභියාසක කලාකරුවෙකි. ඇන්ටන් ජුඩ් සම්බන්ධයෙන් මතකය අවදි කරමින් පසුගියදා "සන්නය" පුවත්පතේ ශ්‍රීනාන් මද්දමගේ විසින් මනුගේ මිස්ට්‍රියොනු සංචාරය පිළිබඳව සඳහන් කර තිබූ යම් යම් ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි කිරීමක් අවැසි යැයි මා භට සිතූණ නිසා මෙය ලියන්නට අදහස් කළෙමි.

(ඇන්ටන් ජුඩ් පිළිබඳ මතක සටහන් - අපි නාට්‍යයන් වෙනස් කළා - ශ්‍රීනාන් මද්දමගේ - සන්නය අප්‍රේල් කළාපය - අදාල ලිපිය පනතින් නැවත පළවෙයි - සැස්කාරක)

ශ්‍රීනාන් මද්දමගේ මහතා විසින් ඇන්ටන් ජුඩ් නම් වූ කලාකරුවා මෙල්බර්න් නුවරට පැමිණි අවස්ථාව වශයෙන් සඳහන් කර ඇත්තේ පසුගිය දා මවුන් ප්‍රියන්ත සෙනෙවිරත්නගේ "මිනිසා" නාට්‍යය කණ්ඩායම සමඟ පැමිණි එකම සංචාරය බැවින් එය සංවිධානය කළ සංවිධායක කමිටුවේ ශ්‍රීනාතාට අකුකු වශයෙන් මඛට කරුණු පහදා දීම මගේ යුතුකමකි.

අති සංවිධානයක් නම් මෙරටට ගෙන්වන කලාකරුවන් නැවත මෙරටින් පිටවන තුරුම මවුන්ගේ වගකීම යුත්තන් ලෙස ක්‍රියා කිරීම අවශ්‍යය යන්න මගේ හැඟීමයි. එසේම මෙරටට පැමිණෙන කලාකරුවන්ගේ අගය හඳුනා සංවිධාන හා සංවිධායකයින් සිටින බව මඛ විසින් අමතක නොකල යුතුය.

"මිනිසා" නාට්‍යය කණ්ඩායම මෙල්බර්න් නුවරට පැමිණියේ 2011 වසරේ ජුනි මාසයේදී ය. ඒ පැමිණි අවස්ථාවේදී මඛ විසින් ඇන්ටන් ජුඩ් මහතාට පමණක් හෝ එම කණ්ඩායමට මඛ හිටපට පැමිණීමට ආරාධනා කළ බව මඛගේ ලිපියෙන් හැඟේ. "කොහේ එන්නද මම... ය... මේ අය එක එක වැඩසටහන් යොදාගෙනත්" සත්‍යයකි. ඇන්ටන් මඛට ඒදා එසේ ප්‍රකාශ කරන්නට ඇත. ඒ සංවිධායකයන්ගේ සංවිධානාත්මක කම නිසාමය. මවුන් මිස්ට්‍රියොනු සිටියේ දින 20 ක පමණ සුළු කාලයකි. මවුන් පැමිණි දින සිටම නැවත මෙල්බර්න් වලින් පිටවන දින දක්වාම මවුන් වෙනුවෙන් නොයෙකුත් වැඩසටහන් සැලසුම්

ගෙන්වා ගැනීමට අවශ්‍යතාවක් තිබුණේ නම් අවුම තරමේ දින කිහිපයකට කලින්වත් සංවිධායකයින් අමතා මඛගේ අවශ්‍යතාව ඒ අයට දැනුම්දීමයි.

එසේ කිරීමට මඛ විසින් කිසිවකු ඇමතු බවක් මා නොදනිමි. මඛ මවුන් මෙරටට පැමිණි පසු එසේ ඇමතීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නට ඇත්තේ මවුන් යන එන හැත් සියල්ලක්ම ඒ වන විට සැලසුම් කර අවසානව තිබූ නිසා වන්නට ඇත.

හෝ නිදහසක් හැක." මේ ප්‍රකාශය මඛ විසින් කර ඇත්තේ මවුන් මඛ හමුවීමට ගෙන්වා ගත නොහැකි වූ සිත් වේදනාවෙන් යැයි මට හැඟේ. "කන්ද මොහොමඩ් ලතට නොඑන්නේ නම් මො-හොමඩ් කන්ද ලතට යායුතුය." මේ පැරණි කියමන මඛ නොදිනි දැන ඇතැයි සිතමි. මඛ කළ යුතුව තිබුණේ මවුන් හමුවීමට මවුන්ගේ තාවකාලික නවාතැන වෙත යාම නොවේද ? එසේ පැමිණිය නම් මඛ මෙහෙය වේදිනා, මෙවැනි ප්‍රකාශ කිසිදෙයක්ම නොකරනු ඇත. රාත්‍රී 10 න් පසු කිසිවකු ඇතුළුවිය නොහැකි එකවර දුන දොළොස් දෙනෙකුට පමණක් පැමිණීමට හැකියාව ඇති කුඩා ස්ථානයක මවුන් නගර නොකළේ මෙරටට පැමිණීමටත් පෙර මවුන් හමුවී කරාබස් කිරීමට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර තිබූ මතුරු මතුරයන්ගේ හා රසික රසිකාවියන්ගේ ප්‍රමාණය නිසාමය. අක්කර ගණනාවක් විශාල භූමි භාගයක පිහිටි සුවිසල් නිවසක මවුනට නවාතැන් පහසුකම් සඳහා මවුන් එහි ප්‍රාණ ඇපකරුවන්ගේ සේ තබාගෙන සිටියේද, නැතිනම් මවුනට රිසි දේ කරමින් මවුන් හමුවීමට පැමිණි හිත මතුරන් සමඟ ගි ගැසීමේ විනෝද වේමක් මධ්‍යම රාත්‍රිය හෙක් කල් ගත කළේද යන්න දන්නේ මවුන් මවුන් හමුවීමට පැමිණි සිය ගණනක් වූ මවුන්ගේ හිතවතුන්ට පමණි.

ඇන්ටන් ජුඩ් පිළිබඳ මතක සටහන්

අපි නාට්‍යයක් වෙනස් කළා

ඇන්ටන් ජුඩ් මා සමගින් ප්‍රසිද්ධ නාට්‍ය වේදිකාවට එක්වන්නේ රන්ලොගේ කමිකර සෙවණ නර්තා එකට ය. ඒ වන විට මා පාසල් වේදිකාවේ රත හා තිබුණ අතර ජුඩ් සහ ජනන් වන්දිසිරි එක් දිනෙක මා ද කැටුම් කමිකර සෙවණට ගියේ ය. මේ අසුව දකයෙක් මුළු ය. ජුඩ් ඒ වන විටත් දක්ෂ ලෙස ගායනා කළ අතර මනුගේ පියා වූ ගෝමස් අයකල් කමිකර සෙවණේ සේවය කළේ ය.

මේ කාලයේදී පෙරාදා ඉගාරන්න "අති කියන" නමින් වේදිකා නාට්‍යයක් නිෂ්පාදනය කළේ ය. එහි සංගීතය නිර්මාණය කළේ මයිට් මුනාසිංහ මහතාය. එහි කමිකර පිරිසේ එක් අයෙක් ලෙස රඟපාන්නට ජුඩ් ට අවස්ථාව ලැබුණි. රඟපෑමේ අවස්ථාවක් නොලැබුණත් වේදිකාවේ පසු පසට වී අන් දැඩි දිගේ මම සැකීමට පත්වියෙමි. මේ වේදිකා නාට්‍යයේ තරුපති මුනාසිංහ නම් වූ අවුරුදු පහක් හයක් වයස දැරුවාද කමිකරවකුගේ ප්‍රත්‍යක් ලෙස රඟපෑවේ ය.

කමිකර සෙවණේ විදි නාට්‍ය කණ්ඩායමක් තිබුණි. ඇන්ටන් ජුඩ් සහ ජනන් වන්දිසිරි සමගින් මම මේ විදි නාට්‍ය කණ්ඩායමට එක්වුණෙමි. අසු තුගේ කලබලයෙන් පසුව ජනිවාර් අරගලයෙන් මිය ගිය දුට්ඨ පුද්ගලයන් අවතාර සේ පැමිණා තබා කරන්නා සේ එක් විදි නාට්‍යයක් නිර්මාණය විය. අපි වේදනාම මේ විදි නාට්‍යයේ රඟපෑවෙමු. දුකකාර වයසේ සිටි ජුඩ් සහ මම එක්තරා දිනෙක අපට ගිනෙන පරිදි විදි නාට්‍යය වෙනස් කළෙමු. මම ඒ අනුව විදි නාට්‍යය රඟ පෑදීම මගේ චරිතය එල්ලට පුහුරුවන මිය ගිය පොළොවකුකු ලෙස වෙනස් කර රඟපෑවෙමි. මේ නොසන්ධාල වැඩි නිසා නිෂ්පාදකවරයාගෙන් හොඳ හැටි බැඳුම් ප්‍රහාරයක් සමඟ මම විදි නාට්‍ය කණ්ඩායමෙන් එළියට පිටි කර දමනු ලැබුවෙමි.

මට ද අමතකව සිටි මේ කතාව මට සිහිපත් කර දෙනු ලැබුවේ පසුගියදා මෙල්බර්න් නුවරට පැමිණි විටෙක ඇන්ටන් ජුඩ් මගේ හිතවතා විසින්ම ය.

එහෙත් ඒ වනවිටදී අපට හමුවන්නට ඉඩක් නොලැබුණි. "කොහෙ එන්නද මම... මේ අය එක එක වැඩ සටහන් යොදාගෙනත්..." අපේ නිවසට පවසක එන්නැයි මා ආරාධනා කළ විට ජුඩ් කිවේ සිනාසෙමින් ය. ජුඩ් සිනාසෙමින් කිවද මෙය එක්තරා ආකාරයක බෙදවැටියකි. විවිධ සංචාර සඳහා මෙරටට පැමිණෙන අපේ කලාකරුවන්ට පිටත්වන්නට සිදුවන්නේ ප්‍රාණ ඇපකරුවන් සේ ය.

සංවිධායකයන් කලාකරුවන්ගේ අයිතිකරුවෝ වෙති. කලාකරුවන්ට තමන් කැමති කිසිවක් කරන්නට යන්නමින් හෝ නිදහසක් හැක. මෙවන් තත්වයක් පවතින්නේ මිස්ට්‍රියොනු පමණක් බව ලෝකයේ බොහෝ රටවල සංචාරය කර ඇති මම අත්දැකීමෙන් දනිමි. මෙහි සංචාරයකින් සිත්ගන්නේ මවුන් මුදල් වියදම් කර ගෙන්වූ බවත් කලාකර-වන් මවුන්ගේ යටත් වැසියන් සේ සිටිය යුතුයයි කියා ය. කලාකරුවන් ජනප්‍රිය වන්නට පෙර මවුන් ගෙවා ආ අතිකයක් ඇත. ඒ කටුක අතිකයේදී එවුන් හා එක්ව සිටි සහෝදර කලාකරුවන් හමුවී පසුගිය අත්දැකීම් බෙදා හදා ගැනීමේ අභියාසක ආසාවක් මේ සියලු කලාකරුවන්ට ඇත. ඒ ආසා-වට වැර බැඳීම නොකළ යුත්තකැයි මම සිතමි. විදේශයකදී පැරණි හිත මතුරන් හා එක්වන්නට සුදුවෙන්නේ හෝ ඉඩක් කලාකරුවන්ට ලබාගන්නැයි මිස්ට්‍රියොනු දර්ශන සංවිධායකයන්ගෙන් ඉල්ලා සිටින්නට මා කැමති වන්නේ මා මේ අත්දැකීම් හොඳ හැටි විද ඇති නිසා ය.

මේ ප්‍රචණ්ඩතාවෙන් මිදුන එකම කණ්ඩායම ලෝකේදුරේ නාන්ත ප්‍රබසිංහ සමඟ රන්වල ඇතුළු කණ්ඩායම පමණකි. කලාකරුවන් ගින්නින් ඇති මිනිසුන් බව මවුන් හඳුනාගෙන ඇති බව "සුබ් සහ යය" කණ්ඩායම මෙල්බර්න් නුවරට පැමිණි අවස්ථාවේ මවුනු පෙන්වා දුන් හ. සුබ් සහ යය කණ්ඩායම සහ අප අතර ඇති මිනුනුදු දන්නා මේ පිරිස ස්වච්ඡාවෙන්ම අපට හමුවන්නට අවස්ථාවක් ලබා දුන් ආකාරය මගේ සිහි නොමැත. කලාකරුවන්ගේ සැලකිලිමත්ව ඇත. මගේ හිත

මනු ඇන්ටන් ජුඩ් මෙල්බර්න් නුවරදී හමුවන්නට මට අවස්ථාවක් නොලැබුණේ තම හිතමතුරන් හමුවීමටත් කලාකරුවන්ට ඉඩක් නොලැබෙන අවාසාවන්ත වාතාවරණය නිසා ය. ඇන්ටන් ජුඩ් හමුවීමේ අවස්ථාව දෙවතාවක්ම මගහැරීම මට වේදනාවකි.

කමිකර සෙවණේ කලබලනැසියෙන් පසු මට රූපවාහිනියේ කතන්දර සිටුවේ රඟපාන්නට අවස්ථාව උදා විය. මම එහි ජනප්‍රිය චරිතයක් වූයෙමි. මම කතන්දර සිටුව කළ ශ්‍රීමති ලියනගේ මහත්මියට ඇන්ටන් ජුඩ් හඳුන්වා දුන්නෙමි. ඒ අනුව අපි රූපවාහිනියේ "පුළු පිටු" වෙලි නාට්‍යයේ එකට රඟපෑවෙමු.

දක්ෂ ගායකයකු වූ ඇන්ටන් ජුඩ් සිය ගායන දක්ෂතා පෙන්වමින් පරාක්‍රම නිර්දේශයේ "සෙත්කුව" දෙවන නිෂ්පාදනයේදී පුරාණ හෝ වෙනස් කළේ ය. ජුඩ් රුග වේදිකාවේ කලාකර-වන්ගේ දුර ගිය හමුත් මනු ජනප්‍රිය වූයේ එක් රැයකින් එක් ගීතයක් නිසා ය. ඒ "සකියාද එළිය" වෙලි නාට්‍යයේ "උණ පුරුක් බල වලිගේ" (අයිස් අප්පා ගුණ්ඩු) ගීතයකි. මේ ගීතයේ තනුව නිර්මාණය කළේ තරුපති මුනාසිංහ බව බොහෝ දෙනාට අමතක ය.

ඇන්ටන් ජුඩ් නම් වන හිතවතාහි ආදර්ශමත් කලාකරුවා හිතවතෙක් යන්නට ගියේ ය. පිටත් වන අපි මනු හැකි දුක වඩා ගන්නේ කෙසේදැයි නොදැන සුසුම් හෙළන්නෙමු.

මඛගේ ලිපියේ මඛ සඳහන් කර තිබූ ඇන්ටන් ජුඩ් ලිපියක සමඟ "දැන කියන" නාට්‍යයේ කමිකරවෙකුගේ ප්‍රනෙකුගේ චරිතයට පණ පෙවූ (එවකට කුඩා දැරුවකු වී සිටි) තරුපති මුනාසිංහ නම් වූ කලාකරුවා තම සහෝදර ශ්‍රීමති හමුවීමට තැනිබේරුදැරෙන පැමිණා තම හිතවත් කමි අළුත් කරගත් බව මඛට මතක් කළ යුතුය. එසේ පැමිණා මවුන් හමුවීමට කිසිවකුගෙන් බාධාවක් හෝ තහනමක් නොතිබූ බවට එය කදිම සාක්ෂියක් වනු ඇත.

කෙසේ වෙතත් අප අතර සිටි ඒදා "මිනිසා" නාට්‍යය කණ්ඩායම සමඟ මිස්ට්‍රියොනු නුවරට පැමිණි ඇන්ටන් ජුඩ් නම් ඒ සොදුරු මිනිසා, ඒ අනුගතය කලාකරුවා අද අපගේ සමූහගත අවසානය. මඛ කියන පරිදි මනු මෙහි පැමිණා ප්‍රාණ ඇපකරුවකුගේ සිටියා ඇති මනුගෙන් විමසීමට හැකියාවක් ඇත අපට ඇත. අපට දැන් කලහකයක් මනුට මොක්කුව පැමිණි පමණි. ඒත් ඒදා මනු සමඟ පැමිණි තවත් ජනප්‍රිය කලාකරුවන් හය දෙනෙකු පිටවුන් අතර ඇත. ශ්‍රීනාන් මද්දමගේ මහතාණයි. මඛට අභියෝගයක් ඇත. ඒ ඒදා මිනිසා නාට්‍යය කණ්ඩායම සමඟ මිස්ට්‍රියොනුට පැමිණි රොඩ්ඩි වර්ණකුල, ගිරිආස් කොළඹය, පියන්ත කෙසෙවරන්ත, සමපත් සෙනෙවිරත්න, සරත් වන්දිසිරි පහ තරුපති රෝහිනි යන කලාකරුවන්ගේ අවුම තරමින් එක් අයකුගෙන් හෝ විමසා බලා මඛ පවසන ආකාරයට මවුනට කැමැත්තක් කරන්නට ඉඩ නොදී මවුන් මෙහි සිටිකරුවන් සේ තබාගෙන සිටියා යැයි මවුන් ලවාම මඛ පුවත් පතට ප්‍රකාශයක් ලබා ගැනීමයි. මෙය මඛට පමණක් නොව මිනැම කෙනෙකුට විවාන අභියෝගයකි. සන්නය පුවත් පතේ සහාය සැප-තාරක එරියකු වශයෙන් මඛ ලියනා දේ ගැන මට වඩා වගකීමකින් කටයුතු කළ යුතුය යන්න මාගේ හැඟීමයි. කෙසේ වෙතත් මේ අභියෝගය මඛට ජයගත හැකිම මඛ හිටරුදිය.